

ऋणनिर्देश

“परभणी जिल्ह्यातील आदिवासी समाजाच्या सामाजिक-आर्थिक स्थितीचे अध्ययन” (२००१-०२ ते २०१४-१५) या विषयावरील शोध प्रबंध सामाजिकशास्त्रे विद्याशाखे अंतर्गत अर्थशास्त्र विषयातील विद्यावाचस्पती (पीएच.डी.) पदवीसाठी स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठाला सादर करताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

प्रस्तुत संशोधन कार्य पूर्ण करण्यासाठी प्रतिभा निकेतन महाविद्यालय, नांदेड येथील सहाय्यक प्राध्यापक व अर्थशास्त्र विभागप्रमुख आणि संशोधक मार्गदर्शक आदरणीय डॉ.पी.निळकंटराव यांनी मौलिक व उत्कृष्ट मार्गदर्शन करून सतत प्रोत्साहन दिले. त्यांनी आपला अमूल्य वेळ दिला आणि संशोधन कार्य अधिक दर्जेदार कसे होईल. यासाठी सातत्याने प्रयत्न केले. त्याबद्दल मी त्यांचा अत्यंत ऋणी आहे.

संशोधन कार्यासाठी सतत प्रेरणा देणारे आदरणीय गुरुवर्य ज्ञानोपासक महाविद्यालय, जिंतूर येथील अर्थशास्त्र विभागातील सहयोगी प्राध्यापक डॉ. बी.के. शिंदे तसेच अर्थशास्त्र विभागप्रमुख व सहयोगी प्राध्यापक डॉ.एम.एस. साबळे यांनी संशोधन काळात प्रोत्साहन दिले. त्याबद्दल मी त्यांचा ऋणी आहे.

श्रीमती शंकुतलाबाई बोर्डीकर महाविद्यालय, जिंतूर येथील प्राचार्य डॉ. यशवंत खडसे, ग्रंथपाल श्री भोवाळे, स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठातील ग्रंथपाल डॉ. कुलकर्णी व ग्रंथालयीन कर्मचारी, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठातील ग्रंथपाल डॉ. धर्मराज वीर व इतर ग्रंथालयीन कर्मचारी तसेच प्रतिभा निकेतन महाविद्यालय नांदेड येथील ग्रंथपाल श्री.आर.ए. लाठकर व इतर कर्मचारी यांनी जे सहकार्य केले. त्याबद्दल मी त्यांचे आभार व्यक्त करतो.

संशोधन कार्यासाठी लागणारी प्राथमिक माहिती प्रश्नावलीच्या स्वरूपात देणारे परभणी जिल्ह्यातील सर्व आदिवासी उत्तरदात्या बांधवाचा मी अत्यंत ऋणी आहे.

त्यांनी दिलेली माहितीच्या आधारावरच मला माझे संशोधन कार्य पूर्णत्वास नेण्यास मदत झाली.

संशोधन कार्यासाठी सतत प्रेरणा देणारे आदरणीय प्रा.डॉ. अशोक पवार अर्थशास्त्र विभाग, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद, डॉ. पी.ई. विभूते, प्राचार्य हावगे स्वामी कला, वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय उदगीर डॉ. उत्तम राठोड, इतिहास विभागप्रमुख, नुतन महाविद्यालय सेलू, प्रा. देशपांडे, प्रा. काटमोरे, प्रा. तळेकर, प्रा. गणपूरकर, प्रा. खिस्ते, प्रा. डाके मॅडम, संतोष राठोड, डॉ. प्रदिप आढे, प्रा. राजेभाऊ झंजे, प्रा. कटके. प्रा.गिरी, प्रा. औढेकर, प्रा.डॉ. मोगले, रवि सुर्यवंशी, सचिन बिरासदार, प्रतीक कुमार, युवराज राठोड यांनी शोध प्रबंध पूर्णत्वास नेण्यासाठी सतत पाठपुरावा करून प्रोत्साहन दिले. त्या सर्वांचे मी आभार व्यक्त करतो.

संशोधनाच्या वाटचालीस ज्यांनी भक्कम आधार दिला. वेळोवेळी उद्भवणाऱ्या अडचणी सोडविण्यासाठी खंबीरपणे माझ्या पाठीशी उभे राहिले ते माझे वडील श्री गोविंद राठोड, आई सावित्राबाई राठोड, मामा विठ्ठल चव्हाण, बंधु डॉ. बबन राठोड, बहिण जिजाबाई चव्हाण, विजय चव्हाण, बेबीताई चव्हाण, कृष्णा चव्हाण यांचे ऋण मी शब्दात व्यक्त करू शकत नाही. शोध प्रबंधाचे संगणकीय कार्य अधिक आकर्षक व उत्कृष्ट होईल यासाठी आपला अमूल्य वेळ देवून अत्यंत कमी वेळात पूर्ण करून दिल्याबद्दल यजुवेन्द्र वनकर यांचा मी आभारी आहे.

शेवटी हा शोध प्रबंध पूर्ण होण्यासाठी ज्यांनी मला प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष सहकार्य केले. त्या सर्वांचे मी आभार व्यक्त करतो.

लहू गोविंद राठोड
संशोधक